

TAMPERE.
FINLAND

Huolehtivien nuorten auttaminen

Aurora AI

Digi arkeen – pyöreän pöydän
keskustelutilaisuus 11.5.2022

Outi Valkama, projektipäällikkö

Jokainen lapsi ansaitsee tulla nähdyksi
ja kuulluksi
– tämä on jokaisen aikuisen vastuulla.

Tampereen Unicef Lapsiystävällinen kunta – kehitystyön visio

Hoivaavia nuoria kutsutaan usein **näkymättömiksi lapsiksi**

Joka neljännen lapsen on arvioitu elävän perheessä, jossa vanhemmalla on hoitoa vaativa mielenterveys- tai päihdeongelma

Kuuntele kokemuksia yhden hoivaavan nuoren näkökulmasta: [linkki videoon \(kesto 3 minuuttia\)](#)

Miten yleisestä ilmiöstä on kysymys?

Kansainvälisten tutkimusten mukaan länsimaissa 2-8 % alle 18-v huolehtivat säännöllisesti sellaisista hoivatehtävistä jotka yleensä mielletään vastuullisuutensa takia aikuisten tehtäviksi. Kansallisen kouluterveyskyselyn mukaan peruskoulun 8.–9. -luokkalaisista 3,0 prosenttia kertoi hoivaavansa päivittäin tai lähes päivittäin. Vähintään viikoittain kertoi hoivaavansa 6,3 prosenttia vastaajista.

Hoivaavalla nuorella tarkoitetaan nuorta, joka hoivaa tai kantaa huolta jostakin sairastuneesta läheisestään. Hoivaaminen tai huolen kantaminen voi johtua läheisen mielenterveysongelmasta, päihdeongelmasta, kroonisesta sairaudesta tai vammasta.

Yllä olevissa luvuissa ei näy niitä nuoria, jotka kantavat mielessään huolta ja joka vaikuttaa oleellisesti mahdollisuuteen elää nuoren elämää. Jos kysyttäisiin esimerkiksi kuinka moni nuori ei uskalla lähteä ulos kavereiden kanssa koska on huoli mitä kotona sillä välillä tapahtuu, niin prosentit olisivat isompia.

Nuorena hoivaajana toimimisen vaikutuksia

- Hoivaaminen ja huolehtiminen pakottaa nuoren aikuistumaan liian aikaisin.
- Hoivaajana toimiminen tai huolehtiminen voi vaikuttaa nuoren koulunkäyntiin negatiivisesti, sillä se vie aikaa koulutehtäviltä eikä koulussa aina ymmärretä nuoren tilannetta.
- Nuori saattaa jäädä pois ikätovereille tyypillisestä vapaa-ajan toiminnasta hoivaamiseen kuluvan ajan tai sen aiheuttaman sosiaalisen häpeän ja leiman (stigma) vuoksi.
- Hoivaajana toimimisella ja huolehtimisella on yhteys nuorten masennus- ja ahdistusoireisiin. Edellä kuvatut negatiiviset vaikutukset leviävät muihin - sairastuneen perheeseen, ystäviin ja muihin läheisiin.

Kokemuksia (Dialogityöpaja 5.10.2021)

"Tytön sairaus kuormittaa mieltäni, samoin huoli vielä terveestä pojasta" -Mikko

"Äidin ja lasten roolit kääntyivät toisin päin" - Saija

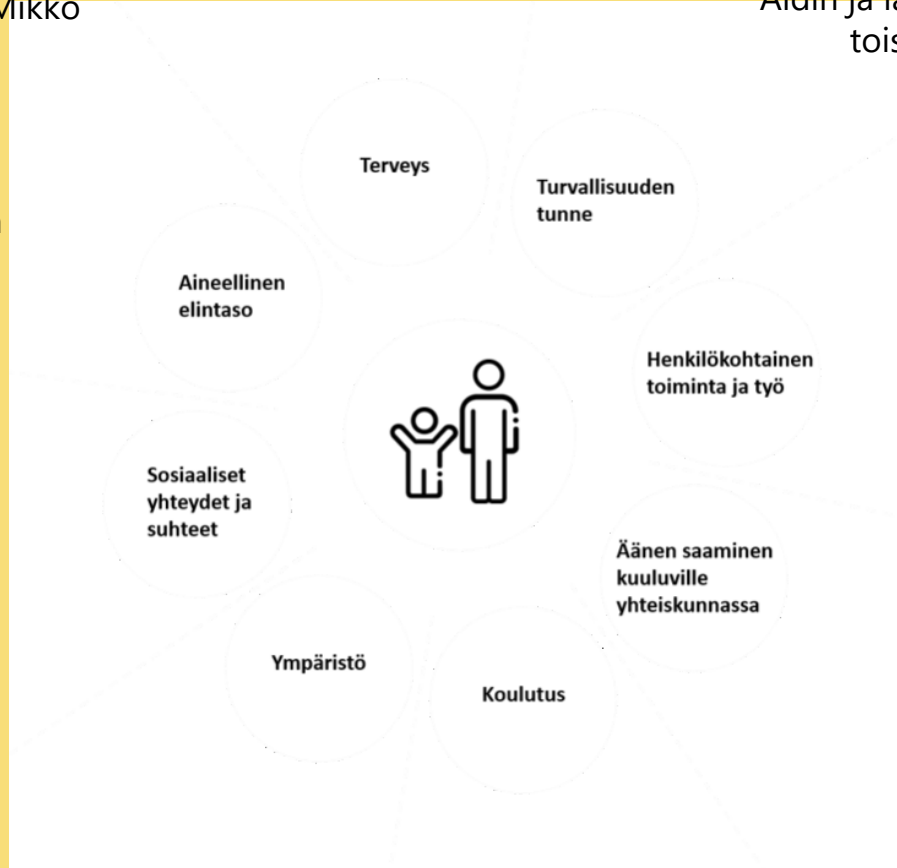
"Pitkän harkinnan jälkeen uskaltauduin päästämään yhden kaverin kotiin, näkemään millaista mun elämä on" - Veera

"Kukaan ei ymmärrä, kukaan ei voi tajuta mitä tapahtuu: joten en voi puhua asiasta" - Veera

"Äidin jälkeen myös sisko sairastui, päihtheisiin. Vasta sisikon kuoleman myötä sain surra" - Saija

"Lasten asioista ei voi puhua, heidän suojelemiseksi" - Mikko

"Mielen maisema on levoton, ahdistunut, ei voi keskittyä mihinkään, esimerkiksi koulutehtäviin, kun ei tunnu tärkeältä" - Saija

"Toisen ihmisen sairaus on asia, mikä minun kuuluu ratkaista" - Veera

"Mulla oli vahva pelko, etten halua puhua pahaa perheestäni, jos kerron jotain, tapahtuu jotain pahaa" - Saija

Mitä teemme asialle

Haluamme mahdollistaa hoivaroolissa oleville 13-17-vuotiaille tamperelaisille nuorille tilanteensa tunnistamisen ja siihen avun saannin erittäin matalalla kynnyksellä.

Vuonna 2021 rakennettiin konsepti ja valmius toteuttaa kokeilu uudelta palvelulta useiden aineistojen, analyysien ja nuorten kanssa keskustelun pohjalta.

Vuonna 2022 kehitetään konsepti toteutusvalmiiksi, sekä pilotoidaan kehitettyä toimintamallia oikeilla palveluilla, rajatulla kohdejoukolla.

- Nuoret saavat valita verkkosivun kautta tarjolla olevista ruokaan, läksyapuun sekä mahdollisesti kuljetukseen ja keskusteluapuun palveluista itselleen tarpeelliseksi kokemat.
- Maksu tapahtuu älyrahakkeilla

Kyseessä organisaatorajat ylittävä, **yhteinen kokeilu***, josta **opitaan**. Pilottiin otetaan nuoria mukaan noin 20 kpl.

* Digi Finland, Siili Solutions, Digi- ja väestötietovirasto, Kela, Finfami Pirkanmaa, Business Tampere, yrityskumppanit, vm ja Tampereen kaupunki

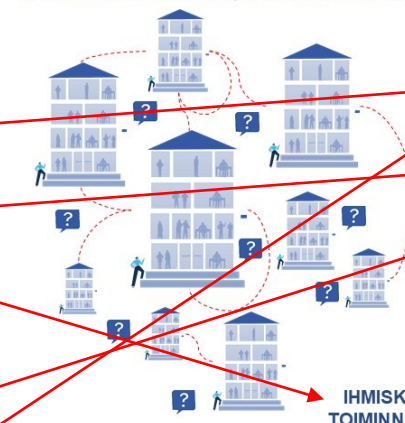
Kokeilu Aurora AI –toimintamallin viitekehyksessä ja sitä testaten

- Kokeilun perimmäisenä tavoitteena on **hoivaavien nuorten hyvinvoinnin lisääminen älyrahakkeita hyödyntäen**.

Tavoitteenamme on:

- Mahdollistaa hoivaaville nuorille relevanttien palveluiden tarjoamisen AuroraAI-verkon ja älyrahakkeiden avulla.
- Vahvistaa hoivaavien nuorten omaa tilannekuvaa.
- Tukea organisaatioiden toiminnan muutosta lisäämään hoivaavien nuorten hyvinvointia.
- Tarjota palveluntarjoajille tilannekuvia hoivaavien nuorten todellisista tarpeista.
- Edistää elinvoimaisen palveluekosysteemin muodostumista AuroraAI-verkkoon hoivaavien nuorten todelliseen elämäntilanteeseen.
- Tarkastella ihmiskeskeisen toiminnan muutoksen (ml. älyrahakkeiden hyödyntäminen) kustannusvaikuttavuushyötyjä hoivaavien nuorten ilmiössä.

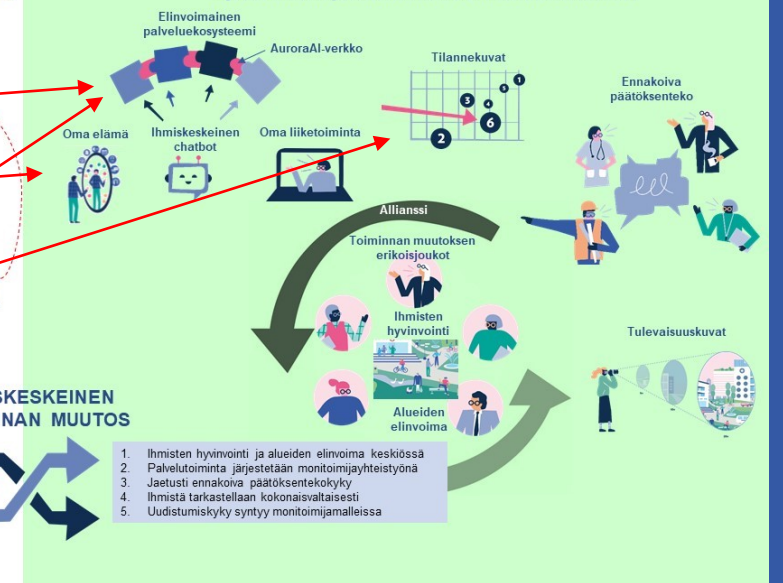
TEHTÄVÄLÄHTÖINEN YHTEISKUNTA
Resurssitehokkuuteen perustuva toiminta

1. Tehtäväkeskeisyys ja tuotantolahtoisuus
2. Omien tehtävien priorisointi
3. Ihminen näytetty omien palveluiden asiakkaana
4. Eitännetta nähdä ihmistä kokonaisvaltaisesti
5. Uudistumiskyky omien tehtävien näkökulmassa

AuroraAI-toimintamalli ver 1.0

IHMISKESKEINEN YHTEISKUNTA
Hyvinvointia ja elinvoimaa vahvistava toiminta

1. Ihmisten hyvinvointi ja alueiden elinvoima keskiössä
2. Palvelutoiminta järjestetään monitoimijayhteistyönä
3. Jaetusti ennakoiva päätöksentekokyky
4. Ihmistä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti
5. Uudistumiskyky syntyy monitoimijamalleissa

Kiitos!

Outi Valkama, projektipäällikkö
outi.valkama@tampere.fi
p. 040 801 6423

www.tampere.fi/tamperejunior

 Tampere Junior -kehitysohjelma

TAMPERE.

FINLAND

